

Beschrijving Sil op School SLO Jonge Kind (februari 2023)

Deze beschrijving is gemaakt op basis van de informatie in de voor de beschrijving geraadpleegde materialen. Daar waar tekst letterlijk is overgenomen staat deze tussen aanhalingstekens geplaatst. De beschrijving vormt een objectieve weergave van hetgeen in de materialen is aangetroffen. Het is geen evaluatie waarbij (praktische) ervaringen zijn opgenomen.

Algemene informatie	
Titel (incl. ondertitel)	Sil op school
Editie (druk)/versie/jaar van uitgave	2022
Uitgever	CED Groep
Voor deze beschrijving geraadpleegde materialen	<i>Proefthema De wereld van de dinosaurussen 2.0</i> Website www.silopschool.nl <i>Brochure Sil op school voor Kindvak 2022</i>
Datum afronding beschrijving	Februari 2023

Typering door uitgever (incl. afbeelding, in maximaal 5 korte kernachtig geformuleerde zinsneden met eventueel max 5 vetgedrukte kernwoorden (telegramstijl dus))	
Flexibel Actueel Spelend leren & Betekenisvol	
Korte omschrijving	
<p>Sil op school wil de brede ontwikkeling van alle leerlingen in groep 1 en 2 stimuleren, met als belangrijk uitgangspunt om (risico's op) onderwijsachterstanden te verminderen en te voorkomen. Er wordt gewerkt met actuele, betekenisvolle en samenhangende thema's die aansluiten bij de belevingswereld van jonge kinderen.</p>	
Visie - Vanuit welke visie wordt gewerkt?	
<p>'Spel staat centraal in Sil op school. Spel biedt een betekenisvolle en sociale context voor jonge kinderen. De leerlingen spelen in spel de echte wereld na. Dit zorgt voor actieve betrokkenheid, uitdaging en taalproductie. De rol van de leerkracht is de kinderen te begeleiden tijdens het spel en hen daarmee te stimuleren in hun ontwikkeling. De leerkracht gebruikt hiervoor verschillende technieken door het spel te verkennen, te verbinden en te verrijken (De Haan, 2012).'</p> <p>Binnen Sil op school worden verschillende leerkrachtvaardigheden benadrukt (modeling, revoicing en strategieën voor begrijpend luisteren) om kwalitatief goed onderwijs te helpen realiseren. Tenslotte wordt het model Opbrengstgericht werken in 4D van de CED-groep gebruikt om houvast te hebben bij het vormgeven van planmatig en beredeneerd onderwijs aan kleuters.</p>	
Samenstelling/aanvullende materialen - Waarmee laat je jonge kinderen spelen en leren?	
<p>Sil op school bestaat uit verschillende materialen: algemene materialen en themamaterialen. Dit kunnen gedrukte en/of fysieke materialen en digitale materialen zijn.</p>	

De fysieke/gedrukte materialen betreffen:

- de materialendoos (bevat woordkaarten bij de zes thema's uit de themamap, hoekkaarten, planbordkaarten (activiteitenkaartjes), dagritmekaarten, seizoenkaarten, dagen-van-de-weekkaarten en naamkaarten voor planbord, kapstok, stoel etc.)
- de poppen Sil en Lis
- de themamap (met de zes vaste thema's waarvan er standaard drie in de planning van een schooljaar zijn opgenomen.
- de zes prentenboeken die bij de thema's gebruikt worden.

De algemene handleiding, het doelenoverzicht, de jaarplanning, het vakantieboek, het veterstrikdiploma en de maandkaarten zijn alleen digitaal beschikbaar. Er is digitaal ook een archief met ontwikkelde thema's dat zich elk jaar uitbreidt.

Sil op school kan aangeschaft worden in twee varianten: Sil Compleet en Sil Flexibel. Sil Compleet heeft 6 thema's en omvat alle extra materialen. Bij Sil Flexibel is er de beschikking over één uitgewerkt thema en de daarbij behorende materialen en enkele algemene materialen.

Doelen - Waartoe spelen en leren jonge kinderen?

Sil op school omvat een geïntegreerd aanbod waarin gewerkt wordt aan alle doelen voor taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling, met veel aandacht voor uitbreiding van de woordenschat (ook voor NT2).

De vier ontwikkelingsdomeinen zijn per onderdeel verdeeld in subcategorieën. Elk ontwikkelingsdomein bevat concrete doelen, afgeleid van de basisleerlijnen taal, rekenen en sociaal gedrag voor groep 1 en 2 van de CED-Groep en van de SLO-aanbodsdoelen (2020).

Deze concrete doelen zijn verdeeld over de zes genummerde thema's. De doelen zijn 'gedekt' als in een schooljaar de thema's 1 tot en 6 allemaal een keer aan bod komen. Een thema kan naar eigen behoefte aangepast worden, mits de doelen van dat thema wel blijven staan voor die periode.

Van de twintig activiteiten in een thema zijn er elf taalactiviteiten, vijf rekenactiviteiten, twee motorische activiteiten en twee sociaal-emotionele activiteiten. De leerkracht mag in principe zelf de volgorde van activiteiten bepalen, maar ieder thema start met een introductieactiviteit en eindigt met een afsluitingsactiviteit en er is een verhaallijn tussen de activiteiten.

In de voorbereiding op elk thema staat per activiteit aangegeven aan welke doelen er gewerkt wordt en er kan per leerling worden bijgehouden welke doelen aan bod zijn geweest. Bij iedere activiteit richt de begeleiding zich op doelen uit één ontwikkelingsdomein (taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling, motoriek), ook al ontwikkelen kinderen zich tijdens betekenisvolle activiteiten altijd op meerdere vlakken.

Inhoud - Waarover gaat het spelen en leren van jonge kinderen?

Om de brede ontwikkeling te stimuleren is het aanbod van de activiteiten in Sil op school gekoppeld aan een van de volgende onderwijsgebieden: Wetenschap en Techniek, Verkeer, Biologie, Beeldende vorming, Wereldoriëntatie, Sport en (buiten)spel en Muziek, Drama en dans. Daarnaast zijn er activiteiten waarbij voorlezen of begeleid rollenspel centraal staat.

Sil op school heeft 6 thema's per jaar (drie vaste en drie actuele) die zijn gekoppeld aan het jaarritme. Bijvoorbeeld:

1. Welkom op school (start nieuwe schooljaar)
2. Nieuwsgierig (algemeen of herfst)
3. Pepernoten en kerstkransjes (feestmaand december)
4. Winterkost (winter)
5. Sil en de beestenboel (lente)
6. Op reis met Sil en Lis (zomer)

Elk thema is uitgewerkt in twintig activiteiten voor de leerlingen: vijf voor de grote groep en 15 voor de kleine groep. Je kunt de activiteiten op drie niveaus aanbieden: basis, intensief en verdiept. Bij sommige activiteiten staat ook een stapje verder met doelen vanuit groep 3.

Een thema start met doelgerichte activiteiten gekoppeld aan begeleid spel of aan voorlezen. Deze activiteiten geven de leerlingen inbreng voor spelideeën. Daarna volgen activiteiten voortkomend uit of nodig voor het begeleid spel (verkennen, verbinden en verrijken). De poppen Sil en Lis helpen hierbij.

Elk thema omvat vijftig woordkaarten. Per activiteit worden vijf woorden aangegeven die belangrijk zijn bij de activiteit, waarvan de vetgedrukte terugkomen op een woordkaart.

Daarnaast wordt gebruikgemaakt van werkbladen rekenen en taal, waarbij een aantal reken- en taaldoelen op een speelse manier herhaald worden.

Squla ontwikkelt quizvragen en spelletjes bij ieder thema. De doelen, doelwoorden en woordkaartwoorden van een thema worden verwerkt in een quiz.

Observeren & evalueren - *Hoe wordt de ontwikkeling van jonge kinderen gevolgd?*

'Het basisarrangement in Sil op school is gebaseerd op de landelijke standaarden. Het kan zijn dat veel kinderen uit een groep afwijken en bijvoorbeeld achterlopen op deze standaard. In dat geval stemt de leerkracht het basisarrangement af op de kinderen in zijn of haar groep.'

'Om het leerproces van de kinderen beter te kunnen sturen en begeleiden, is het nodig dat de leerkracht reflecteert op de verschillende onderdelen van het onderwijs, zoals het leerstofaanbod, de gestelde ambities, klassenmanagement, leertijd en didactisch handelen. De jaarplanning en het groepsplan helpen hierbij.'

Om te bepalen wat de kinderen nodig hebben om de doelen te kunnen behalen, kan het eigen kindvolgsysteem gebruikt worden. Als duidelijk is welke doelen met de kinderen bereikt kunnen worden, kan met behulp van het groepsplan (2x per jaar voor elk ontwikkelingsdomein) gedifferentieerd worden naar drie arrangementen (basis, intensief of verdiept). Bij de keuze voor het arrangement worden verschillende soorten data gebruikt: de ingevulde observatielijsten (aantekeningen bij de Sil op school-activiteiten, plakboeken met werkjes en foto's, notities van gesprekken met kleuters en oudergesprekken in een logboek) en de gegevens afkomstig uit het eigen kindvolgsysteem dat op school wordt gebruikt.

Tijd - *Hoe wordt de tijd verdeeld tussen spelen en educatie/onderwijs?*

Een thema duurt 6 weken (richtlijn). Er kunnen dus 3 à 4 activiteiten per week gepland worden, één activiteit voor de grote groep (30 minuten) en twee à drie activiteiten voor de kleine groep (15 minuten per activiteit). De overige tijd kan zelf ingepland worden, bijvoorbeeld met activiteiten van het planbord (kinderen kiezen), buitenspelen, spelwerken. Hierbij kunnen de bijgeleverde dagritme- en maandkaarten ingezet worden.

De rol van de pm-er/leerkracht - Hoe begeleidt de professional het spelen en leren van jonge kinderen?

'In Sil op school speelt de leerkracht een belangrijke rol door de kinderen te ondersteunen en te stimuleren bij hun (samen)spel. Daarnaast zijn aspecten als veiligheid, rust en een evenwichtig aanbod van materialen en een doordachte inrichting en een goede organisatie belangrijke voorwaarden om kinderen goed en zinvol te kunnen laten spelen. Met name de inrichting van de speelleeromgeving biedt kinderen volop kansen om zelfstandig tot rijker spel te komen.' Tenslotte dient de leerkracht de extra kansen die routines bieden aan te grijpen om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren.

Speel-/leeractiviteiten - Hoe laat de professional jonge kinderen spelen en leren?

Ieder thema biedt elf taalactiviteiten. Er wordt gewerkt aan ontluikende en beginnende geletterdheid met taaldoelen op het gebied van mondelinge taalvaardigheid, taalbeschouwing, lezen en schrijven. Tijdens alle activiteiten wordt gewerkt aan de woordenschatontwikkeling, ook tijdens activiteiten waar de ontwikkelingsdomeinen rekenen, sociaal-emotioneel en motoriek centraal staan.

Oriëntatie op boek en verhaal vindt voornamelijk plaats tijdens activiteiten voor begrijpend luisteren. Bij begrijpend luisteren stel je verschillende soorten vragen over de verhaallijn van verschillende soorten boeken. Hierdoor krijgen kinderen inzicht in de opbouw van teksten. Dit legt de basis voor begrijpend lezen.

Kinderen komen in aanraking met spontane en geplande rekenproblemen (door de geplande activiteiten). Rekenen wordt aangeboden in betekenisvolle activiteiten. Het leren tellen gebeurt in de activiteiten via akoestisch tellen, synchroon tellen naar resultaatief tellen. Activiteiten waarin kinderen vergelijken en sorteren helpen bij het omgaan met hoeveelheden. Kinderen verkennen de ruimte door er daadwerkelijk doorheen te lopen, ze spelen met schaduwen en spiegels en ze maken bouwwerken. Verhoudingen en verbanden komen regelmatig aan bod door bijvoorbeeld ter afronding van een activiteit samen met de kinderen te komen tot een staafdiagram/beelddiagram. Het meten komt aan bod door te vergelijken en ordenen, het afpassen aan de hand van een maateenheid en het meten met behulp van een meetinstrument.

De sport- en spelactiviteiten in Sil op school zijn betekenisvol en passend bij het thema. De activiteiten op gebied van de sociaal emotionele ontwikkeling bevorderen zowel de kennis, vaardigheden als houding van kinderen. Kennis verwijst naar wat een kind moet weten voor het tonen van sociaal competent gedrag; vaardigheden naar wat het moet kunnen om dat gedrag te tonen en houding naar wat het moet willen om dat gedrag te laten zien.

Groeperingsvorm - Met wie spelen en leren jonge kinderen?

In Sil op school zijn activiteiten voor de grote groep en voor de kleine groep. De activiteiten in de grote groep zijn bedoeld als gezamenlijke momenten en de vorming van een groepsgevoel. De activiteiten voor de kleine groep zijn bedoeld voor interactie, differentiatie en werkvormen voor samenwerkend leren. Ze lokken meer taalproductie uit en leveren zodoende een grotere bijdrage aan de ontwikkeling van de kinderen.

Speel- en leeromgeving - Hoe ziet de speel- en leeromgeving eruit?

Ter voorbereiding van elk thema worden suggesties gegeven voor de inrichting van de speelleeromgeving met als doel kansen uitlokken ter verrijking van het thema. De speelleeromgeving speelt een belangrijke rol bij het grijpen en creëren van kansen. Een rijke speelleeromgeving lokt namelijk spel en spontane gesprekken uit. Sil op school gaat ervanuit dat de verschillende hoeken in de klas een basisuitrusting hebben.

Aanvullend hierop worden er bij ieder thema suggesties gegeven voor de inrichting van de themahoek(en), de lees- en schrijfhoek, de rekenhoek, de bouwhoek, de ontdekhoek en de zand-watertafel, met stimulerende en gevarieerde materialen die het spel verrijken binnen het thema. Ook worden er suggesties gegeven voor de verrijking van de directe schoolomgeving, zoals het speellokaal, het schoolplein en de zandbak.

Aansluiting/afstemming en implementatie

Sil op school sluit aan op Uk en Puk (0-4 jaar) en op andere programma's voor 0-4 jaar. Het sluit ook aan bij alle gangbare methoden voor groep 3.

'Het implementatietraject bestaat uit een basistraining met vier modules en twee groepsbezoeken. De training ontwikkelt kennis en vaardigheden met betrekking tot de inhoud en organisatie van Sil op school. De leerkrachtvaardigheden, zoals spelbegeleiding en pedagogische en didactische interactievaardigheden worden door de groepsbezoeken versterkt. Ook is er veel aandacht voor het beredeneerde aanbod en het werken met groepsplannen vanuit het opbrengstgericht werken (OGW4D). De basistraining kan worden uitgebreid met modules en groepsbezoeken, wanneer de leerkrachten zich verder willen bekwalen of meer verdieping willen op bepaalde onderwerpen die spelen op school. Ook is het mogelijk om met deze training vve-certificering te verkrijgen.'

Ouderbetrokkenheid

Er wordt op verschillende manieren met de ouders gecommuniceerd over het thema. Zo worden er ouderbijeenkomsten georganiseerd (bij bijvoorbeeld de start of afsluiting van een thema) en zijn er bij ieder thema ouderbrieven uitgewerkt. De ouderbrieven bevatten tevens suggesties, zodat ouders thuis met hun kinderen aan de slag gaan. Er zijn twee versies van de ouderbrieven: een algemene en een versie voor VVE met terugkoppeling vanuit huis. Scholen kunnen de inhoud van de ouderbrieven naar eigen inzicht aanpassen of aanvullen.'

Overige opmerkingen

Sil op school heeft onlangs een positieve beoordeling ontvangen van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) als wetenschappelijk goed onderbouwde jeugdinterventie.